

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 791/2020
20.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Стојковић адвокат из ..., против туженог Историјски Архив „31. јануар“ Врање, кога заступа Градско правобранилаштво Града Врања, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 583/2019 од 12.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 20.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 583/2019 од 12.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 58/18 од 10.12.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев те је другим ставом изреке поништено као незаконито решење туженог број ... од ... године. Ставом трећим изреке, наложено је туженом да тужиоца врати на рад, на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 94.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 583/2019 од 12.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Врању П1 58/18 од 10.12.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13- УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/2018 - у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Указивање туженог да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП је без утицаја, јер ова повреда не може бити ревизијски разлог, на основу члана 407. став 1. ЗПП, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или погрешне примене које од одредаба закона, па нема ни битне повреде на коју се указује из члана 374. став 1. ЗПП.

У правноснажно окончаном поступку утврђено је да је тужилац био у радном односу код туженог по основу уговора о раду број ... од ... године био је распоређен на радно место ... у Служби ... Решењем туженог број ... од ... године тужиоцу је престао радни однос из разлога што је својом кривицом учинио повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду, тако што је несавесно и немарно извршавао радне обавезе, односно што је неблаговремено и неправилно извршавао радне обавезе утврђене чланом 2. уговора о раду од ... године и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од ... године, са образложењем да је након извршене анализе ..., у периоду од ..., утврђено да код тужиоца постоји значајно одступање од планираног и одрађеног рада на ..., да рад на ... није извршаван благовремено, чиме је утврђено да је повреда радне обавезе текла у континуитету, и то од пријема ... до претпоследњег месеца у 2017. години. Дана ... године тужиоцу је уручено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се тужилац писмено изјаснио негирајући наводе. Са обрадом задуженог фонда тужилац је завршио дана ... године, када га је и предао, а исти је стављен у депо дана године. За цео спорни период тужилац је подносио и месечни извештај о раду свом непосредном претпостављеном, а на који извештај није било примедби.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су поништили као незаконито решење туженог којим је тужиоцу отказан уговор о раду.

Врховни касациони суд сматра да се ревизијом туженог неосновано указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/2005...75/2014) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако несавесно или немарно извршава своје радне обавезе.

Сагласно цитираној законској одредби, послодавац може отказати уговор о раду запосленом ако запослени учини повреду радне обавезе, при чему је терет доказивања постојања чињеница које формирају отказни разлог на страни послодавца.

Несавесно и немарно извршавање радних обавеза је извршавање радних обавеза при чему запослени не поступа у складу са обавезама из описа свог радног места, не придржава се упутства за рад у својој радној јединици, не показује уобичајену пажњу која се очекује од просечног запосленог и не понаша се као добар домаћин, иако је

морао бити свестан штетних последица таквог понашања. Под неблагоприятним извршавањем радних обавеза сматра се свако одступање од утврђених или уобичајених рокова за извршење радних обавеза.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право када су оценили да је решење туженог о отказу уговора о раду незаконито, с обзиром да је утврђено да је тужилац приликом обављања својих радних обавеза у свему поступао одговорно, савесно и благовремено, а код чињенице да за извршавање конкретног посла – обрада архивске грађе, нису постојали рокови нити су од стране туженог прописани нормативи у погледу неопходне брзине обраде архивске грађе, због чега и по оцени овог суда, нису учињене повреде радне обавезе у виду немарног и неблагоприятног обављања послова, па пропуст туженог у организацији посла као и непостојање норматива и јасне процедуре у погледу рокова извршавања наведених послова не могу се ставити на терет тужиоцу, посебно код чињенице да на рад тужиоца од стране његовог непосредног руководиоца није било примедби.

Осим тога, Конвенцијом МОП-а број 158, односно препоруком 166. прописано је да раднику неће престати радни однос због незадовољавајућег вршења посла, изузев ако му је послодавац претходно дао инструкције и писмено упозорење, а ако радник после истека одговарајућег рока за побољшање настави и даље да обавља дужност на незадовољавајући начин, радни однос му може престати.

У конкретном случају тужилац од стране туженог није писмено или пак усмено упозорен на постојање евентуалних недостатака и пропуста у свом раду, нити су му дата упутства са инструкцијама и примереним роком за побољшање рада, због чега је правилан закључак нижестепених судова да није постојао правни основ за отказ уговора о раду. Тужени није доказао да је тужилац извршио повреду радне обавезе која му је стављена на терет и, супротно наводима ревизије, у понашању тужиоца наведеном приликом нема неблагоприятног, несавесног или немарног извршавања радних обавеза предвиђених уговором о раду.

Правна последица поништаја решења о отказу уговора о раду је и враћање на рад запосленог коју је тужилац захтевао, па су правилно нижестепени судови применили материјално право и одлучили о овом захтеву тужиоца и обавезали туженог да тужиоца врати на рад, сходно члану 191. став 1. Закона о раду.

Наводе ревизије којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, јер се из ових разлога ревизија не може изјавити, сходно одредби члана 407. став 2. ЗПП.

Без утицаја су на другачију одлуку суда ревизијски наводи којима се указује на нормативни акт тужене - Правилник о нормама рада, којим су регулисане и утврђене архивске норме, обзиром да се у овој фази поступка, сходно члану 372. став 1. ЗПП, не могу износити нове чињенице и предлагати нови докази, а према стању у списима тужени није учинио вероватним да наведени доказ без своје кривице није могао изнети до закључења главне расправе.

На основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић